

Všem členům klubu
přejeme příjemné a klidné vánoční svátky
a vše nejlepší do roku 2010

Obsah:

- Připravujeme valnou hromadu 2
- Velké výměnné schůzky v Brně - 2010 2
- Aktuální příležitostná razítka a nálepky 3
- 5. Veletržní setkání – 2010 3
- 150 let pošty Tuřany (Ing. Jan Petrás) 3
- Emisní plán ČP s.p. – 2010 8

Připravujeme Valnou hromadu

Valná hromada našeho klubu se koná **28. ledna 2010**. Uskuteční se v **16,00hod v prostorách Pedagogické fakulty na Poříčí**. Vedle obvyklého programu budou na pořadu i volby nového výboru klubu.

Pokud se stanovami určený usnášeníschopný počet členů nedostaví na začátek valné hromady, vyčká se půl hodiny. Poté se usnášeníschopným stává aktuální počet přítomných na valné hromadě.

Akce v Brně – 2009**Velké výměnné burzy v Brně :**

16. ledna	Hobby setkání, Baru	klub MK Vlhká 21, od 8,00
13. února	KF Alfonse Muchy	klub MK Vlhká 21, 7,00-12,00
27. února	Hobby setkání, Baru	klub MK Vlhká 21, od 8,00
6. března	KF „Merkur“ 06-101	klub MK Vlhká 21, 8,00-12,00
17. dubna	Hobby setkání, Baru	klub MK Vlhká 21, od 8,00
23.-24. dubna	Veletržní setkání – KF Alfonse Muchy	pavilon A3 brněnského výstaviště 9,00 – 17,30
22. května	Hobby setkání, Baru	klub MK Vlhká 21, od 8,00
5. června	KF „Merkur“ 06-101	klub MK Vlhká 21, 8,00-12,00
12. června	Hobby setkání, Baru	klub MK Vlhká 21, od 8,00
11. září	KF „Merkur“ 06-101	klub MK Vlhká 21, 8,00-12,00
2. října	KF Alfonse Muchy	klub MK Vlhká 21, 7,00-12,00
6. listopadu	KF „Merkur“ 06-101	klub MK Vlhká 21, 8,00-12,00
4. prosince	KF Alfonse Muchy	klub MK Vlhká 21, 7,00-12,00

Klubové výměnné schůzky KF A. Muchy:

Každou neděli (mimo svátky a prázdniny)	Kometa Pub na Kounicové 22 v době od 8,00 do 11,00hod
---	---

Klubová aukce KF A. Muchy - každou poslední neděli v měsíci - (mimo svátky a prázdniny). Koná se při nedělní výměnné schůzce, začátek v 9,00 hod. Prohlídka materiálu před aukcí.

Aktuální příležitostná razítka a nálepky

150 let pošty Brno 20 Tuřany

příležitostné ruční razítko, 1.- 31. 12. 2009, 620 00 Brno 20, Tuřany

150 let pošty v Tuřanech

příl. cenná nálepka APOST, 1.- 31. 12. 2009, (text 150 let), 620 00 Brno 20

150 let pošty v Tuřanech

příl. R nálepka, 1. 12. 2009 - do spotřebování, 620 00 Brno 20

90 let Klubu českých filatelistů v Brně

příl. cenná nálepka APOST, 1. - 15.12.2009, (text "90 let KČF"), 601 00 Brno 1,

Tradiční vánoce v Brně

příležitostné ruční razítko, 28. 11. - 23.12.2009, 601 00 Brno 1

5. Veletržní setkání - rok 2010

Ve dnech 23. –24. dubna 2010 se uskuteční veletržní setkání sběratelů. Jedná se již o pátý ročník tohoto oblíbeného setkání pořádaného našim klubem. Podporované sběratelské obory: filatelie, pohlednice, mince a

bankovky. Kontaktní e-mail: kloubec@volny.cz

150 let pošty Tuřany

Ing. Jan Petrás

Archiv pražského Poštovního muzea soustřed'uje ve fondech nejrozsáhlejší sbírku k dějinám poštovníctví na území našeho státu. Základ pramenného materiálu je výsledkem dlouholetého zájmu Václava Dragouna, prvního ředitele muzea v letech 1918 - 1925, o problematiku poštovních dějin. Z archivního hlediska nemá Dragounova sbírka povahu archiválií ve vlastním slova smyslu - jsou to v podstatě konspekty k dějinám poštovníctví nejen v Čechách a ve Slezsku, ale v celé bývalé rakousko-uherské monarchii. Dragounem shromážděný materiál má značnou cenu pro dějiny pošty a vývoj poštovních služeb v naznačeném teritoriu, protože byl čerpán z původních pramenů, excerpovaných ze všech důležitých archivů Rakouska-Uherska. Tento materiál je nejen nepřeborným zdrojem informací zvláště k dějinám jednotlivých poštovních úřadů, ale jsou zde soustředěny v opisu i údaje z bývalých centrálních vídeňských archivů, které v původní podobě jsou nám

těžko přístupné, nehledě na to, že k dějinám poštovníctví zůstala část materiálů po spisových rozlukách ve Vídni a na území naší republiky jsou prakticky zachyceny jen v Dragounově sbírce. Z německy psaných opisů listin, pořádaných Václavem Dragounem, se podařilo získat cenné informace také o historii tuřanské pošty, které jsou zapracovány do následující statě.

HISTORIE TUŘANSKÉ POŠTY

V roce 2009 uplyne již 150 let od zřízení pošty v Tuřanech, a to je výročí, které by se mělo připomenout a na chvíli se vrátit k počátkům poštovní historie na území naší městské části.

Před založením poštovního úřadu v Tuřanech byly poštovní zásilky do obce doručovány prostřednictvím c.k. poštovního úřadu v Brně, který existuje od roku 1611. Až do poloviny 19. století byla organizace poštovníctví řízena nejvyšší dvorskou poštovní správou ve Vídni a zásluhou jejího ředitele Maximiliana z Ottenfeldu došlo k významným reformám v poštovníctví. V roce 1817 byly v Rakousku zavedeny první poštovní schránky, určené pro dopisy v tuzemském poštovním styku. Od roku 1823 byla nově organizována doprava pošty rychlými dostavníky mezi důležitými městy rakouské říše. V roce 1837 byl vydán poštovní zákon, který stanovil přesná pravidla doručování listovní a balíkové pošty.

Technický rozvoj v 19. století ovlivnil a zkvalitnil i úroveň poštovních služeb. Vývoj železnice, telegrafu a později telefonu přispěl k rozšíření pošty i do odlehlých oblastí. Zvláště významně ovlivnila poštovní přepravu železnice. První koněspřežní železnice na evropském kontinentě byla vybudována mezi Českými Budějovicemi a Lincem v letech 1825-1832 a byla využívána i pro přepravu balíkových zásilek. V roce 1845 došlo k železničnímu spojení Vídně s Prahou. První vozy vlakových pošt byly zavedeny v roce 1850 mezi Vídní a Bohumínem (a jezdily také přes Brno). Vlakové pošty byly pojízdné poštovní úřady, kde se během jízdy třídily zásilky. Tento princip byl ve 20. století použit při dopravě zásilek automobilové a letecké pošty.

Telegrafní linky na území rakouské monarchie byly budovány od roku 1847 podél železničních tratí. Od roku 1850 mohla služeb telegrafu využívat i širší veřejnost. K podstatnému rozšíření korespondence došlo po roce 1850, kdy v Rakousku vyšly první poštovní známky jako nová forma úhrady poštovního při podání zásilky odesílatelem. Telefonní síť byla na našem území budována od roku 1881 a v roce 1893 byl provoz telefonu převzat státní správou.

23. listopadu 1859 vydává c.k. Místodržitelský oznámení, že v místě Tuřany (Turas), okres Brno, bude od 1. prosince 1859 v provozu c.k. poštovní expedice, která se bude zabývat příjmem a přepravou dopisů a malých poštovních zásilek. Tato poštovní expedice zahrnuje následující obce: Chrlice (Chirlitz), Holásky (Holasek), Kobylnice (Kobelnitz), Slatinu (Latein), Dvorská (Maxdorf), Ponětovice (Puntovitz), Ivanovice (Nenowitz), Rosenberg, Šlapanice (Schlapanitz) a Tuřany (Turas).

Prostřednictvím poštovního posla bude zajišťován denní poštovní styk z Tuřan do Brna a Újezdu (Augetzd). (zdroj opis listiny z c.k. Místodržitelského archivu v Brně, svazek 75, číslo 32087/4457)

Zřízení c.k. poštovní expedice v Tuřanech na Moravě je uvedeno také ve Vyhlášce pro rakouské pošty Ročník 1860, číslo 2, str. 12, příloha str. 5. (č.j. 53696-255):

V místě Tuřany v markrabství Morava (Brněnský kraj a okres Brno okolí) se zřizuje k 1.12.1859 c.k. poštovní expedice s působností uvedenou níže. Jízdní poštovní služba bude prostřednictvím poštovního posla udržovat denní styk mezi poštovní expedicí v Tuřanech a poštovním úřadem v Brně a Újezdu.

Vídeň, 30. prosince 1859

Doručovací obvod císařsko královské poštovní expedice Tuřany:

Chrlice, Holásky, Kobylnice, Slatina a Slatinka (Kleine Latein), Dvorska, Ivanovice s královským mlýnem (Nenowitz mit Königsmühle), Rosenberg a Tuřany.

Při srovnání výčtu obcí v doručovacím obvodu uvedeného v oznámení Místodržitelství a ve vyhlášce pro rakouské pošty najdete rozdíly. V prvním jsou uvedeny Šlapanice a Ponětovice, které nejsou v druhém přehledu a opačně ve druhém seznamu je k obci Slatina připojena Slatinka a k Ivanovicím Königsmühle- Královský mlýn. Je možné, že první poštovní expedice v Tuřanech měla v doručovacím obvodu také Šlapanice a Ponětovice, protože pošta ve Šlapanicích byla zřízena až o 10 let později (30.8.1869).

Spis registratury c.k. pošt a telegrafu Brno udává, že prvním tuřanským poštovním expedientem se stává Johann Schwarzer Edlen von Heldenstamm, který uzavírá smlouvu o provozování poštovní expedice se starším poštmistrem v Brně (smlouva uložena ve spisu pod č.j. 6266/1859) se začátkem od 12. září 1859. Příklad o zachování poštovního tajemství skládá 22. listopadu 1859. V ustanovovacím dekretu je poštovnímu expedientovi Johannu Schwarzerovi stanoven plat 8 rakouských zlatých týdně a paušál 2 rakouské zlaté. První tuřanskou poštu zřizuje ve svém obchodě vedle školy a naproti továrny v čísle popisném 87 (dnešní Tuřanské nám. 3, kde sídlí Česká spořitelna). Za rok a půl, k 30.6.1861 (pod č.j. 3450), je smlouva Schwarzerovi vypovězena. Z jakého důvodu, to se v dobových spisech nepodařilo zjistit, ale zřejmě z důvodu nezdaru v obchodě a zadlužení.

Pro získání jeho nástupce je 6. července 1861 vypsáno jakési výběrové řízení, ve kterém je stanoven plat ve stejné výši jaký pobíral Schwarzer a zkušební lhůta 3 týdny. Místo získává tuřanský obchodník Johann Mucha, který je 31. srpna 1861 (č.j. 4191) jmenován poštovním expedientem, k 14. říjnu 1861 mu je propůjčeno provozování poštovní expedice a přísahu skládá 20. března 1862 (č.j. 1734). Také jemu připadá povinnost zajišťovat prostřednictvím poštovního posla styk mezi expedicí v Tuřanech a poštovními úřady v Brně a Újezdu. Jen pro zajímavost: mezi poštovními úřady Brno a Újezdu doručoval zásilky poštovní posel v roce 1860 denně v 6.00 h. a 9.15 h. z Újezdu do Brna a v 12.30 h. a 15.45 h. z Brna do Újezdu.

Ale zpět do Tuřan. Obchodník Johann Mucha, syn hospodského v Rajhradě, kupuje 1. června 1863 v exekuční dražbě dům číslo 87 po Johannu a Antonii Schwarzerových. V obchodě i poštovním úřadu se mu daří a právě jeho „kvelb“ se stává nejvýnosnějším a nejlépe zařízeným v té době. V roce 1872 kupuje také sousední dům číslo 86 od Vilemíny Reinerové, vdovy po továrníkovi a nechává ho připsat své choti Antonii. Johann Mucha kromě poštovního úřadu a obchodu provozuje také hlavní sklad c.k. tabáku. On a jeho žena jsou velmi skromní, prý až lakotní a žijí jen hromaděním peněz pro jediného syna Heinricha, který se později stává ředitelem cukrovaru ve Vyškově. Činnost poštovního expedienta a později poštmistra vykonává Johann Mucha dlouhých 35 let. Kdy byl v Tuřanech zřízen poštovní úřad místo expedice se v dochovaných materiálech prozatím nenašlo. V této době je praxe, že poštmistr vede poštovní úřad ve vlastních prostorách a vybavení poštovního úřadu je jeho majetkem. C.k. ředitelství pošt a telegrafu pouze pronajímá vybranému zájemci koncesi na provozování poštovních služeb.

V roce 1896 poštmistr Johann Mucha umírá a 16. prosince 1896 je administrátorem Sofií Kyselkovou jmenován novým poštmistrem pro poštovní úřad v Tuřanech Franz Podhajský. Ve stejném roce (1896) je přenesen poštovní úřad do areálu továrny Reiner & Co tehdejší majitelem Antonem Dlaskem (patrně do dnešního domku na Tuřanském náměstí č. 4). Po dvou letech, v roce 1898, nový majitel firmy ing. G.Steinbrecher úřad zase vrací zpět do staré poštovní budovy. Budova, kde tuřanská pošta sídlí, se 1. dubna 1900 prodává a poštovní úřad se opět stěhuje, tentokrát do domu č. 28 (dnešní Tuřanské náměstí č. 23), který koupil poštmistr Franz Podhajský. Zde se poštovní úřad rozšiřuje v roce 1913 o telefon.

Po vzniku samostatného Československého státu se Tuřany stávají v roce 1919 součástí velkého Brna a tyto změny se nevyhnutelně dotýkají také pošty. Pošta se přesunuje do prostor v bývalé jezuitské koleji, kde se nachází do dnešních dnů. V roce 1921 se mění název tuřanské pošty a vzniká pošta Brno 20. Na razítku je ještě uveden název Tuřany alespoň v závorce - Brno 20 (Tuřany). Ale v roce 1925 název Tuřany definitivně z razítek tuřanské pošty mizí a máme pouze a jenom poštu Brno 20.

Jak se měnil název tuřanské pošty od jejího vzniku 1. prosince 1859

- 1) 1859 Turas
- 2) 4.4.1890¹⁾ Turas/Tuřany
- 3) 10.8.1907¹⁾ Tuřany*Turas
- 4) 1919 Tuřany*..... a (u razítka byl vylomen i datový můstek)
- 5) 1921 Brno 20 (Tuřany)
- 6) 1925 Brno 20
- 7) 1939 Brünn 20 – Brno 20
- 8) 194... Brünn 20
- 9) 1945 Brno 20
- 10) 1.1. 1973 620 00 Brno 20

¹⁾ datum nejstaršího zjištěného otisku razítka s tímto názvem pošty

Všechny otisky razítek tuřanské pošty jsou černé barvy, s jedinou výjimkou - v roce 1867 bylo zjištěno používání razítka modré barvy.

(Zdroj - Monografie československých a českých známek, díl 20., Historický vývoj názvů pošt v českých zemích, POFIS & Česká pošta, s.p. 2002)

A ještě několik vět z Kroniky města Brna, Obce Tuřany a Brněnské Ivanovice I.

Zapsal kronikář František Hanzl

str. 155: „1958 – Poštovní úřad Brno 20

slouží občanům obcí Tuřan, Brněnských Ivanovic, Chrlic, Holásek a Dvorská. Poštmistrem je Antonín Lerch a má k dispozici 4 kancelářské síly, 4 roznašeče poštovních zásilek a 5 roznašečů novin a časopisů. Kromě toho zaměstnává 1 doručovatele telegramů a 1 uklízečku.“ (Pro srovnání – dnes má poštmistrová na poště Brno 20 k dispozici 6 přepážkových pracovníků, pracujících na 2 směny a 4 poštovní doručovatele. Roznos novin a časopisů dnes Česká pošta již nezajišťuje).

str. 226: „1959 Poštovní úřad

Změny osobní:

Dne 2. ledna přešel zaměstnanec pošty František Drbal do výroby. Dne 1. října byl vedoucí poštovního úřadu Antonín Lerch přeložen na poštovní úřad do Brna-Husovic a na jeho místo byl ustanoven zaměstnanec poštovní správy z Brna Jan Radek.

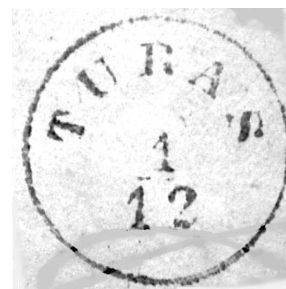
Sazka a Sportka:

To jsou dva typy sportovních sázek, které se těší oblibě značné části občanů v celé republice. V posledních měsících zájem o tyto sázky poněkud ochabl. V našem obvodu se sází průměrně týdně ve Sportce 1400 typů po 3 Kčs a v Sazce 300 typů po 1 Kčs, což činí týdně 4.500 Kč. V průměru připadá na 1 občana, včetně nemluvňat, 50 Kčs na jeden rok.

Z toho je vidět, že ještě mnoho lidí touží po získání bezpracných příjmů a nezbavilo se dosud maloměšťáckého myšlení. No a někdy to přece vyjde! Dne 22. listopadu vyhrála A. Veverková z ulice Myslivecké ve Sportce II. cenu 30.900 Kčs a k tomu ještě IV. cenu 50Kčs. To rozčeřilo klidnou hladinu rodiny našich sázkařů a počet sázejících i sázek se podstatně v našem obvodu zvýšil. Veverková je úplně nemajetná, žije skromně z malého důchodu a proto služná výhra padla skutečně na potřebného.“

Přehled poštmistrů (poštovních expedientů) v Tuřanech:

Johann Schwarzer	1.12.1859 - 30.6.1861
Johann Mucha	31. 8.1861 - 1896
Franz Podhajský	16.12.1896 - 1917?
?	
Antonín Lerch	? - 30.9.1959
Jan Radek	1.10.1959 - 1961?
Ludmila Martinkovičová	1961? - 1968
Anna Haraštová	1968 – 1972
Vladimír Krkoška	
Antonín Smílek	
Miroslava Hryzáková	
Antonín Smílek	
Zdena Rašková	1.4.1989 – 4.4.1992
Alena Mrázková	5.4.1992 – 14.3.1994
Josef Dostál	15.3.1994 – 31.5.1998
Anna Lánská	1.6.1998 – 31.8.1999
Oldřiška Dostálová	1.9.1999 - 31.12.2005
Magda Nováková	1.2.2006 -

Dvě z řady tuřanských razítek.

Šipkou je na dobové pohlednici vyznačen objekt první tuřanské pošty (Punč.)

Emisní plán českých poštovních známek 2010

Den vydání	Název emise	Počet zn.	Nomin. hodn.	Formát obr. zn.	Náklad v tis.	Způsob tisku
20. 1.	Tradice české známkové tvorby – Vl. Kovářik	1	10,-	23 x 40	750	RK
20. 1.	M. D. Rettigová (1785-1845) - podpora divčí vzdělanosti i kuchařského umění	1	12,-	23 x 30 (23 x 40)	800	RK
10. 2.	XXI. zimní olympijské hry Vancouver 2010	1	18,-	23 x 40	600	RK
10. 2.	Zimní paralympijské hry 2010, Vancouver	1	18,-	23 x 40	500	RK
10. 2.	Všeobecná světová výstava EXPO 2010 v Sanghaji	A 1	35,-	53 x 37,3	70	OFSET
10. 3.	Veselé svátky velikonoční	1	10,-	30 x 23	7750	RK
10. 3.	Karel Hynek Mácha a jeho kraj - 200. výročí narození	A 1	43,-	40 x 26 (40 x 50)	70	AK
14. 4.	Cestovatel Enrique Stanko Vráz (1860-1932)	1	24,-	40 x 23	500	RK
14. 4.	Orientální koberce ze sbírek Národního muzea v Praze	2	21,- 24,-	40 x 50	140 140	AK
5. 5.	EUROPA: Dětská kniha K. Čapek - Dášeňka	1	17,-	33 x 33	210	OFSET
26. 5.	Dětem – H. Zmatlíková	1	10,-	30 x 23	750	RK
26. 5.	Společné vydání s Lucemburskem: UTL 5zn.+4knp. 700 let od nástupu Lucemburků na český trůn	I + K	17,-	40 x 23	210	RK
16. 6.	Krásy naší vlasti: Klatovy Štamberk	2	12,- 14,-	26 x 40	224 224	AO
16. 6.	Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy	1	10,-	40 x 23	1500	RK
16. 6.	600. výročí Staroměstského orloje v Praze	1	21,-	23 x 40	500	RK
8. 9.	Ochrana přírody: Dolní Morava - biosférická rezervace UNESCO	A 4	10,- 12,- 14,- 18,-	23 x 40 23 x 40 23 x 40 23 x 40	70	AK
29. 9.	Osobnosti: Adolf Branald (1910-2008) Karel Zeman (1910-1989)	2	10,- 12,-	23 x 30	1000 800	RK
20.10.	Technické památky: zavěšený most v Ústí nad Labem historický most v Písku	2	10,- 12,-	40 x 23	1500 800	RK
20.10.	Umělecká řemesla – historická kamna: secese art deco	2	10,- 17,-	23 x 40	1500 1000	RK
10.11.	Umělecká díla na známkách: Karel Škréta (1610-1674) Miloš Jiránek (1875-1911) Karel Špillar (1871-1939)	1 1 1	24,- 26,- 30,-	50 x 40	140 140 140	AO AO (AK)
10.11.	Vánoční svátky – Zlutický kancionál	1	10,-	40 x 23	15000	RK
CELKEM		31	531,-			

Datum schválení: dne 11. února 2009

Způsob tisku poštovních známek:

- RK** ROTAČNÍ KOMBINACE (vicebarevná známka tištěná na stroji WIFAG, kombinace ocelotisku s hlubotiskem)
- AO** ARCHOVÝ OCELOTISK (jedno i vicebarevný ocelotisk z plochy na stroji WAITE)
- AK** ARCHOVÁ KOMBINACE (ocelotisk z plochy na stroji WAITE kombinovaný s ofsetem)
- OFSET** vicebarevný ofsetový tisk na stroji Heidelberg)

Zveřejněno Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR